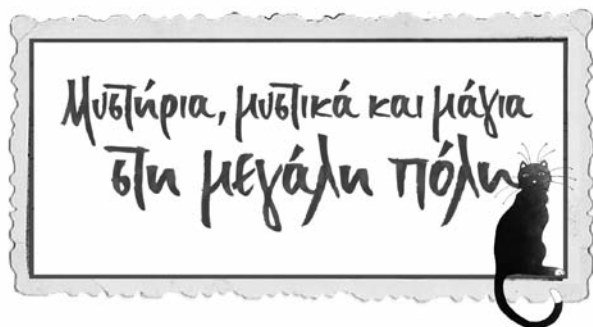

ΦΡΑΝΣΗ ΣΤΑΘΑΤΟΥ

Μυστήρια, μυστικά και μάγια στη μεγάλη πόλη

ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Μυστήρια, μυστικά και μάγια στη μεγάλη πόλη**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Φράνση Σταθάτου

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: Σοφία Παπαδοπούλου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ευδοξία Μπινοπούλου

ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Γιώργος Παζάλος

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ελένη Σταυροπούλου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Άγγελος Ελεύθερος & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Φράνση Σταθάτου, 2012

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2012

Πρώτη έκδοση: Ιούνιος 2012

ISBN 978-960-496-519-9

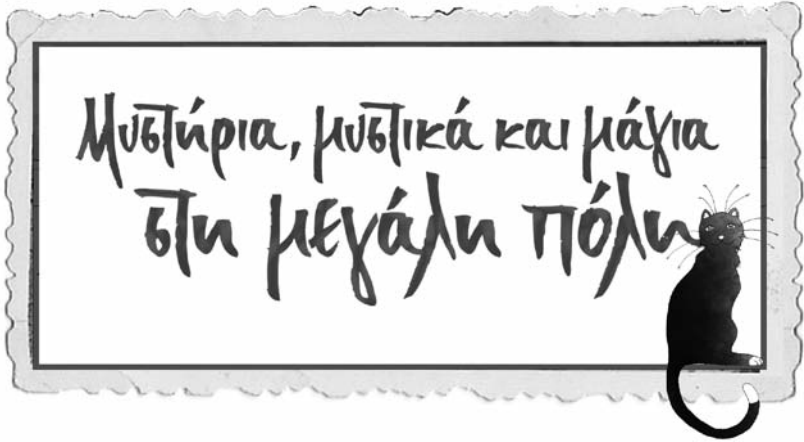
Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρπίου.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοΐου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομιχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiu Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΦΡΑΝΣΗ ΣΤΑΘΑΤΟΥ

ΆΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΦΡΑΝΣΗΣ ΣΤΑΘΑΤΟΥ

Μυθιστορήματα

- Ήταν κάποτε μια νεράιδα*
(Διεθνής Τιμητικός Πίνακας IBBY), εκδ. Μίνωας
Φως από το Αρκάδι, εκδ. Εστία
Αλέξανδρος και Δάφνη – τα χρυσά όπλα, εκδ. Μίνωας (εξαντλημένο)
Παπαφλέσσας, εκδ. Μίνωας
Ο Λίνος στην αρχαία Ολυμπία, εκδ. Μίνωας (εξαντλημένο)
Μάνα δεν είναι μόνο μία, εκδ. Ψυχογιός
Στην Ινφοχώρα για την Ινφάντα Μπλου, εκδ. Ψυχογιός
Το θαύμα της Ρόδου (Βραβείο του Κύκλου
του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου), εκδ. Ψυχογιός
Τα περισσότερα και ο μαρμάρινος κόσμος, εκδ. Ψυχογιός

Μυθολογικό αφήγημα

Αργοναυτική εκστρατεία, εκδ. Άγκυρα

Διηγήματα

Φλογισμένα χρόνια
(συλλογή διηγημάτων για τον Μακεδονικό Αγώνα),
εκδ. Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών

Βιβλία για μικρά παιδιά

Ιστορίες με το κίτρινο μπαλόνι, εκδ. Άγκυρα (εξαντλημένο)
Μαθαίνω με την παιχνιδοπαρέα (συγγραφή και επιστημονική
επιμέλεια τεσσάρων τίτλων), εκδ. Παγουλάτος
Ένα χίλιοζωηρούλικο και άλλα χίλια, εκδ. Ψυχογιός

Υπό έκδοση

Το αριστερό μου πόδι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	13
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (1945-1951): ΤΟ ΠΑΙΔΙ, Η ΓΑΤΑ ΚΑΙ Η ΠΟΛΗ, Ή ΜΕΡΟΣ ΚΥΡΙΩΣ ΜΕ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΜΥΣΤΙΚΑ.....	17
Τριπλό φονικό	19
Ο από κάτω κύριος; Ύποπτος, πάρα πολύ ύποπτος! ..	24
Μυστικά και μυστήρια στο λόφο του Στρέφη.....	29
Στον κήπο του Μουσείου, άλλα μυστικά και μυστήρια ..	38
Στο πεδίο των παιδιών, δηλαδή στο Πάρκο.....	42
Τι τρέχει στη μικρή πόλη Κυψέλη;	51
Στη μικρή πόλη Παγκράτι	58
Μυστικά και μάγια στο Βασιλικό Κήπο.....	62
Μυστήρια και φόβος στα έγκατα της πόλης	71
Άλλα υπόγεια, μυστηριώδη και ακαταμάχητα.....	80
Τι κλάμα στο σχολείο, με τα παπουτσάκια της Χριστινούλας!.....	87
Δεν υπάρχουν μυστικά και μυστήρια στο σχολείο.....	93
Το πιο μυστηριώδες και γοητευτικό υπόγειο, το «Σινεάκ!»	103
Κι ένας λαβύρινθος στην πόλη – μα τι λαβύρινθος!	106
Στη μικρή πόλη Καλλιθέα.....	113
Μια φάρμα μες στη μέση της πόλης.....	120
Οι δασκάλες των γαλλικών; Είναι πολύ καλές!.....	125

Στη μικρή πόλη Παλιό Φάληρο	134
Τελικά, ποιος είναι υπεράνω πάσης υποψίας;	138
Τόσο πολλές μικρές πόλεις μέσα στη μεγάλη!	144
Η μικρή πόλη Κηφισιά	149
Οι εποχές κυλούν μες στη μεγάλη πόλη	158
Ο απέραντος και μαγικός Πειραιάς	168
Πού βρίσκονται τα παιδιά της μεγάλης πόλης;	173
Ένα μωρό στο σπίτι... και δε θ' απαλλαγούμε από αυτό!	186
Ένα ορθάνοιχτο βιβλίο είναι η Αθήνα	194
Εκεί όπου όλοι κοιμούνται, στη μαρμάρινη σιωπή	199
Το πρώτο δημοσιογραφικό ρεπορτάζ	209
Αποχαιρετισμός στην Αθήνα	217
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (1952-1957): Η ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΡΙΤΣΙ,	
Ή ΜΕΡΟΣ ΚΥΡΙΩΣ ΜΕ ΜΥΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΑΓΙΑ	217
Όλα αλλάζουν και όλα ίδια (;) μένουν	229
Ο γάμος του θείου, η μικρή πόλη Νέα Φιλαδέλφεια και η προσφυγιά	237
«Στο σχολειό μου κάθε μέρα με πολλή χαρά θα μπω...»	242
Έχουμε και ανάκτορα στην Αθήνα, τι νομίζατε;	251
Και μια αξιοπρεπής εγχείρηση!	257
Τα σχολεία της Αθήνας και τι ξέρουμε γι' αυτά	261
Πού χάθηκε το ένα, πού χάθηκε το άλλο, πού χάθηκαν οι ποταμοί;	267
Ένας αληθινός συγγραφέας στη γειτονιά μας	272

Γερνάνε και πεθαίνουν τα σπίτια; Κι αν ναι, έχουνε ψυχή;	278
Θεάματα και ακροάματα στην πόλη.....	286
Σκηνικά για τη σχολική γιορτή, σε φυσικό «ντεκόρ» η «Στέλλα»	293
Πρωτομαγιά μέσα στην πόλη; Γιατί όχι;	300
Νοστιμίες, λιχουδιές και, γενικά, πού τρώνε και τι τρώνε οι Αθηναίοι	308
Απουσίες και «απουσίες».....	316
Αγάπες, μάγια κι έρωτες στην Αθήνα	321
Τα βιβλία μας και τα βιβλιοπωλεία της Αθήνας.....	327
Άγγλοι, Γάλλοι, Πορτογάλοι... ή τι θα έλεγες σ' έναν ξένο περιηγητή, αν... ..	336
Αθλητές, αθλήματα, πρωταθλητές... ..	342
Αλλαγές, αλλαγές... ..	351
Όλη η Αθήνα χορεύει	354
«Κοιτάξτε, κοιτάξτε, δικό μου κείμενο!»	360
Η «Διάπλασις των Παίδων», Διαπλασόπουλα και Διαπλασοπούλες.....	364
Πάλι εξαφανίσεις και μυστήρια έχουμε;	370
Αθήνα, μια πόλη μαγική!	373
Ένα υστερόγραφο.....	381
Κι ένας μικρός επίλογος	386

Πρόλογος

Νεαρή μου φίλη, νεαρέ μου φίλε, το βιβλίο τούτο θα το γράψουμε μαζί.

«Και πώς θα γίνει αυτό», θα ρωτήσεις και δε θα έχεις άδικο, «αφού το κρατώ στα χέρια μου ολοκληρωμένο, τελειωμένο;»

Έχεις δίκιο, ως ένα σημείο. Δεν είσαι δα μικρό παιδί για να σε ξεγελάσω – ούτε που μου πέρασε από το νου! Είσαι πια ένα μεγάλο παιδί, σιγά σιγά περνάς στην εφηβεία... Εγώ σε φαντάζομαι κάπου ανάμεσα στα δέκα σου χρόνια και τα δεκατέσσερα (γιατί όχι και δεκαπέντε;) Πηγαίνεις στις τελευταίες τάξεις του δημοτικού ή στις τάξεις του γυμνασίου. Ξέρεις αρκετά πράγματα, έχεις διαβάσει βιβλία, έχεις τα δικά σου «θέλω» και «δε θέλω», και τα «μ' αρέσει» «δε μ' αρέσει», έχεις τις προτιμήσεις σου, τις ανησυχίες, τις απόψεις σου.

Σκέφτηκα λοιπόν να τα περάσουμε όλα τούτα μέσα στις σελίδες του βιβλίου. Αν το ξεφυλλίσεις προσεχτικά, θ' ανακαλύψεις εδώ κι εκεί σελίδες διαφορετικές, άλλες με τυπωμένες αράδες (σαν φύλλο τετραδίου)

και άλλες ολότελα κενές (κατάλληλες για σκίτσα). Αυτές είναι οι δικές σου σελίδες που περιμένουν τις δικές σου σκέψεις, ιδέες, εντυπώσεις, κρίσεις... για να βρούμε μαζί τις διαφορές και τις ομοιότητες του «τότε» και του «τώρα». Η βασική ιστορία του βιβλίου, βέβαια, είναι η ιστορία ενός κοριτσιού που γεννήθηκε στην Αθήνα σχεδόν μαζί με τον πόλεμο –ξέρεις, εκείνον του 1940– και μεγάλωσε μέσα σε μια μεγάλη πόλη που είναι μεν η ίδια, αλλά όχι και απαράλλαχτη με τη σημερινή. Και δεν εννοώ μόνο τα κτίρια, τους δρόμους, τις πλατείες, τις γειτονιές... Εννοώ και τον τρόπο ζωής, τον τρόπο σκέψης, τις συνήθειες, τα καθημερινά και τα γιορτινά, όλα τα μικρά ή μεγάλα πράγματα που σαν ψηφίδες πολύχρωμες φτιάχνουν ένα τεράστιο μωσαϊκό, την εικόνα μιας μεγάλης πόλης και της ζωής μέσα σ' αυτήν.

Καθώς καταλαβαίνεις, μιλώ για την Αθήνα, βασικά. Όμως αυτό καθόλου δεν αποκλείει κι εσένα που γεννήθηκες και ζεις σε μιαν άλλη μεγάλη πόλη: τον Πειραιά, τη Θεσσαλονίκη, την Πάτρα, το Ηράκλειο, τη Λάρισα, το Βόλο, τα Γιάννενα, τον Πύργο, την Καλαμάτα, την Τρίπολη, τις Σέρρες, την... αλλά σταματώ εδώ, γιατί δεν είναι σκοπός μας η γεωγραφία, αλλά το «ταξίδι» στο χρόνο και το χώρο. Και ο καθένας μας ταξιδεύει με το δικό του τρόπο. Είναι αλήθεια πως οι άνθρωποι της πόλης «ταξιδεύουν» αρκετά διαφορετικά από εκείνους που ζούνε σε μικρά μέρη. Αυτό πια θα φανεί και μέσ' από τις δικές σου σκέψεις και παρατηρήσεις.

Κάθε τόσο, λοιπόν, σε περιμένει η δική σου σελίδα – με σήμα τη μαύρη γατούλα με τα χρυσά μάτια, και με

τον τίτλο: «Αυτό δεν το ξέρει η γάτα μου...» ή «Η γάτα μου θα ήθελε να μάθει...» Η μαύρη γάτα με τα χρυσά μάτια παίζει ρόλο σημαντικό. Είναι η βασική μου συνεργάτα! Μην την απογοητεύσεις... Θα χαρεί πολύ να έχει τις απαντήσεις σου, τα σχόλιά σου, τα σκίτσα σου. Και μαζί της θα χαρώ κι εγώ πάρα πολύ. Και προτείνω κάτι: να χρησιμοποιήσεις μολύβι ώστε, αν θες, να μπορείς να γράφεις, να σβήνεις και να ξαναγράφεις χωρίς μουτζούρες.

Α, να μην ξεχάσω τούτο: καθόλου δεν πειράζει αν θελήσουνε και άλλοι, μικρότεροι ή μεγαλύτεροι, να διαβάσουν το βιβλίο και να γράψουν τα δικά τους σχόλια. (Ιδιαίτερα κάποιοι... πολύ μεγάλοι θα έχουν πολλές αναμνήσεις! Ζήτα και τη δική τους γνώμη, άκου τις δικές τους παρατηρήσεις.) Όλοι είναι καλόδεχτοι! Όμως η μαύρη γάτα η χρυσομάτα θα βρίσκεται πάντα εκεί, στις λευκές σελίδες, και θα σε περιμένει...

Φράνση Σταθάτου

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (1945-1951):
ΤΟ ΠΑΙΔΙ, Η ΓΑΤΑ ΚΑΙ Η ΠΟΛΗ,
Ή ΜΕΡΟΣ ΚΥΡΙΩΣ ΜΕ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΜΥΣΤΙΚΑ

Τριπλό φονικό

Το πρώτο μεγάλο μυστήριο συνέβη στη μικρή πόλη που ονομάζεται Εξάρχεια.

Η μικρή πόλη Εξάρχεια βρίσκεται μέσα στη μεγάλη πόλη που λέγεται Αθήνα. Την Αθήνα την ξέρουν όλοι, μα όλοι. Τα Εξάρχεια πάλι... ίσως όχι (αλλά μπορεί και να).

Ίσως γι' αυτό κανένας δεν ενδιαφέρθηκε ιδιαίτερα για το έγκλημα. Κι όμως ήταν έγκλημα κανονικό και η Φραγκίσκη το είδε καθαρά: τρία γατάκια, ένα κατάμαυρο, ένα μαυρόασπρο κι ένα παρδαλό, βρέθηκαν σκοτωμένα στην αυλή του σπιτιού της. Για την ακρίβεια, πνιγμένα. Κάποιος τα είχε πνίξει – αλλά ποιος;

«Οι γάτοι πνίγουνε πολλές φορές τα μικρά τους. Οι αρσενικοί γάτοι, δηλαδή, γιατί δεν τα θέλουνε καθόλου».

Αυτό το είπε η γιαγιά που είχε αναθρέψει κάμποσες γενιές γάτων, από μικρή. Την άποψή της συμμερίστηκαν και οι άλλοι μες στο σπίτι – ο παππούς, η μαμά, ο μπαμπάς, ο θεός Γιωργάκης. Μολαταύτα η Φρα-

γκίσκη κράτησε τις επιφυλάξεις της, κι αυτό όχι από θέμα λογικής, αφού το επιχείρημα της γιαγιάς φαινόταν ισχυρό, αλλά περισσότερο από διαίσθηση. Όλα τα πράγματα τ' άκουγε πρώτα από τη φωνή της καρδιάς (που οι μεγάλοι την έλεγαν διαίσθηση) κι έπειτα από τη φωνή του μυαλού (που την έλεγαν λογική). Αυτή λοιπόν η φωνούλα, η διαίσθηση, της έλεγε πως κάποιος άλλος, και όχι ο χοντρός γκριζος γάτος ή ο άλλος, ο κανελής, είχε κάνει το φονικό.

Μάλλον κάποιος άνθρωπος το είχε κάνει. Αλλά ποιος;

Η Φραγκίσκη αποφάσισε μεμιάς να λύσει το αίνιγμα μόνη της, αφού κανένας δε θα την πίστευε κι ούτε θα τη βοηθούσε. Βέβαια, το θέμα χρειαζόταν έρευνα μεγάλη κι επίμονη, γιατί δεν είναι εύκολο πράγμα να βρεις έναν ένοχο εγκλήματος ολομόναχη, με τη διαίσθησή σου και με το μυαλό σου.

Ε, ναι, χρειαζόταν και το πολύ μυαλό εδώ. Σαν αυτό που είχε ο περίφημος Σέρλοκ Χολμς στα βιβλία που διάβαζε με μανία ο μπαμπάς της. Σαν το μυαλό που είχε κείνος ο δαιμόνιος Πουαρό στα μυθιστορήματα της Άγκαθα Κρίστι – όπως έλεγε πάλι ο μπαμπάς. Τι σπουδαίοι, τι έξυπνοι «ντετέκτιβ» αυτοί οι δύο!

Έλα όμως που η Φραγκίσκη μήτε Πουαρό ήταν μήτε Σέρλοκ Χολμς, ένα λιγνό κοριτσάκι πεντέμισι χρόνων ήταν, ένα συνηθισμένο παιδί, όπως χιλιάδες άλλα. Για την ηλικία της, βέβαια, αρκετά προχωρημένη. Ήξερε κιόλας να διαβάζει μ' ευκολία και να γράφει καλούτσικα, προτού ακόμη πάει σχολείο. Κι αφού ήξερε να γρά-

φει... να, αυτό ήταν, θα σημείωνε κάπου τις παρατηρήσεις της, μην τυχόν και τις ξεχνούσε. Κάπου, αλλά πού; Έπρεπε να 'ναι προσεχτική, πολύ προσεχτική.

Πήρε ένα μεγάλο τετράδιο με χοντρά φύλλα κι εξώφυλλο βαθύ μπλε. «Big Thick Composition Book» έγραφε απ' έξω και ήταν ένα από εκείνα που είχαν έρθει από μια μακρινή μυστήρια χώρα ονόματι Αμερική σ' ένα δέμα μαζί μ' άλλα πράγματα που δε μας ενδιαφέρουν προς το παρόν. Το χοντρό τετράδιο, όμως, ήτανε θησαυρός. Η Φραγκίσκη άνοιξε στο πρώτο φύλλο, έγραψε τ' όνομά της για να κατοχυρώσει την ιδιοκτησία, και στη δεύτερη σελίδα σημείωσε με το ξύλινο μολύβι της:

Τρία γατάκια πεθαμένα στην αβλή εχθές. Σήμερα δεν είνε. Θα μάθο πιος τα σκώτοσε.

Έπειτα έκλεισε το τετράδιο, το φύλαξε κάτω απ' το στρώμα της και φώναξε την ψιψίνα τους, τη Σύλβα. Εκείνη έτρεξε νιαουρίζοντας και τρίφτηκε στα πόδια της. Η αίσθηση της απαλής γούνας πάνω στο γυμνό δέρμα πάντα έφερνε στη μικρή μια ηρεμία, μια γαλήνια χαρά.

«Σύλβα μου, εγώ θα βρω ποιος το 'κανε αυτό στα μικρά σου. Εγώ θα βρω τον... πώς τον λέμε; Τον ένοχο. Μου είπανε πως θα κάνεις κι άλλα γατάκια, είπανε πως δε θα τα θυμάσαι πια, αλλά εγώ θέλω να τον ανακαλύψω αυτόν, όποιος κι αν είναι... Έτσι, Σύλβα μου, καλή μου;»

Έτσι και καλύτερα! Εγώ, φυσικά, ξέρω ποιος είναι αυτός που πήρε τα μικρά μου όταν έλειπα για λίγο, για να πω νερό. Εγώ ξέρω ποιος τα εξαφάνισε. Η Φραγκίσκη δεν ξέρει, αλλά δε θα της τον δείξω. Θα την αφήσω να ψάχνει μόνη της, γιατί έτσι μπορεί και να μην τον βρει ποτέ – κι αυτό θα είναι το καλύτερο, πιστέψτε με! Γιατί, αν μάθει, μπορεί να στενοχωρηθεί πολύ. Βέβαια, κι εγώ στενοχωρήθηκα πάρα πολύ. Πόνεσα για τα παιδάκια μου, αλλά θα προσπαθήσω να μην τα θυμάμαι πια. Πάει, φύγανε, χάθηκαν. Εμείς, οι γάτες, περαστικές είμαστε απ' των ανθρώπων τις ζωές. Πάντως εγώ τη δική μου ζωή θα κοιτάξω τώρα και θα προσέχω άλλη φορά περισσότερο. Στο αναμεταξύ θα μεγαλιώ-

νει και η Φραγκίσκη και θα με προσέχει κι εκείνη. Την ίδια ηλικία πάνω κάτω έχουμε, όπως λένε όλοι μας στο σπίτι. Μόνο που εγώ έχω γεννήσει κιόλας τέσσερις φορές, ενώ η Φραγκίσκη θ' αργήσει πάρα πολύ, όπως όλα τα κορίτσια. Ατελή πλάσματα, αυτά τα κορίτσια... Τι να γίνει, έτσι είμαστε εμείς, το γένος των γάτων, κι αλλιώς είναι αυτοί, το γένος των ανθρώπων.

Ο από κάτω κύριος; Ύποπτος, πέρα πολύ ύποπτος!

Ο πρώτος και κύριος ύποπτος για το έγκλημα είναι ο κύριος Πausανίας που κατοικεί στο ισόγειο του τριώροφου σπιτιού, δηλαδή ακριβώς κάτω απ' το σπίτι τους.

Το σπίτι στα Εξάρχεια δεν είναι δικό τους. Μένουν με νοίκι στο μεσαίο πάτωμα. Στο επάνω πάτωμα κατοικεί μια οικογένεια που πολύ λίγο τη βλέπει η Φραγκίσκη, ενώ στο κάτω μένει μια άλλη οικογένεια που τον αρχηγό της και τον βλέπει και τον ακούει πολύ. Γιατί ο κύριος Πausανίας τα έχει όλα βροντερά: το βήμα, τη φωνή, ακόμα και το βήχα – ένα βήχα φοβερό, ανάκατο με γουργουρητά και βρισιές. Ίσως φταίει που ο κύριος Πausανίας ήταν στρατιωτικός, ταγματάρχης για την ακρίβεια, και κρουλόγησε στον πόλεμο. Ίσως φταίει που κάθετα με τις ώρες στο παράθυρο, κοιτάζοντας την κίνηση του δρόμου. Σκύβοντας απ' το δικό της παράθυρο η Φραγκίσκη βλέπει ακριβώς το επάνω μέρος του κεφαλιού του, μια τεράστια

φαλάκρα δηλαδή και μια χοντρή μύτη που εξέχει. Φαλάκρα και μύτη σχηματίζουν ένα αξιοπρόσεχτο σύνολο επειδή στρέφονται δεξιά κι αριστερά με στρατιωτική ακρίβεια, εποπτεύοντας τα πάντα. Αλλά με τόσες ώρες στο παράθυρο, βρέξει χιονίσει, μοιραίο είναι να κρυστολογεί ο κύριος Παυσανίας, για τούτο και ο βροντερός βήχας. Ίσως πάλι να φταίει το κάπνισμα. Το γεγονός είναι πως η γυναίκα του γλιστράει αθόρυβα μες στο σπίτι κι ως την αυλή, πλένει στο πλυσταριό, απλώνει τα ρούχα τους, τα μαζεύει, φροντίζει τα δυο παιδιά της, που κι αυτά δεν πολυακούγονται, μόνο σαν βγαίνουν στην αυλή για να παίξουν. Ένα είδος στρατιωτικής πειθαρχίας έχει επιβληθεί στο σπίτι. Ή, μάλλον, κάτι σαν φόβος.

Η Φραγκίσκη δε θα φοβόταν κανέναν και τίποτα, αν δεν την υποχρέωναν καμώματα και φοβίες των μεγάλων. Τι να φοβηθεί πια; Τα πιο φοβερά, ο πόλεμος και η Κατοχή, πάει, πέρασαν. Τη μέρα που η Αθήνα λευτερώθηκε, ολόκληρη η οικογένεια κατέβηκε στο κέντρο μαζί με χιλιάδες άλλες οικογένειες και πανηγύριζαν με τραγούδια και σημαίες. Έχουν και μια φωτογραφία από τη μέρα εκείνη. Στέκονται δίπλα στα κάγκελα στο πίσω μέρος της Βιβλιοθήκης, ο παππούς, η γιαγιά, ο μπαμπάς, η μαμά και η Φραγκίσκη με μια ελληνική σημαιούλα στο χέρι. Προσπαθούν όλοι να χαμογελάσουν, αλλά το χαμόγελό τους είναι μάλλον γκριμάτσα, ίσως επειδή ο ήλιος πέφτει μες στα μάτια τους, ίσως επειδή η πείνα και τα βάσανα έχουνε ραγίσει το σώμα τους. Είναι όλοι τους αδύνατοι, πάρα

πολύ αδύνατοι. Όμως το βλέμμα τους, εκεί στο βάθος βάθος του, λέει «τέλος ο πόλεμος, είμαστε λεύτεροι πια»!

Λεύτεροι, ναι, και είναι παρελθόν πια η απαγόρευση της κυκλοφορίας, τα σκοτάδια στους δρόμους, οι μπλε κόλες στα παράθυρα για να μη φέγγει έξω το φως του σπιτιού. Παρελθόν το βούισμα από τις σφαίρες, ο σουβλερός ήχος της σειρήνας, το βαρύ πάτημα από τις στρατιωτικές μπότες των κατακτητών.

Και να έχουν περάσει όλα τούτα τα δύσκολα, και να μαλώνει τώρα ο μπαμπάς την κορούλα του, γιατί; Επειδή το κοριτσάκι τρεχοβολάει μες στο σπίτι και θα ενοχληθεί ο κύριος Πausανίας από κάτω... επειδή έβαλε δυνατά το ραδιόφωνο ν' ακούσει τα τραγούδια...

επειδή έριξε μια μέρα λίγο νεράκι χρωματιστό απ' το μπαλκόνι τους...

Αυτό, πια, πού να το φανταζόταν η μικρή! Ζωγράφισε με τις νερομπογιές που της είχαν φέρει μια ωραία –κατά τη γνώμη της– εικόνα κι έπειτα, χαρούμενη και ζωηρή, πήγε να πετάξει απ' το μπαλκόνι το λιγοστό νερό όπου ξέπλενε το πινελάκι. Πρόσεξε πολύ, είν' αλήθεια, την ώρα που άδειαζε το κυπελλάκι, να πέσει το νερό στο χώμα του δρόμου. Όμως ο αγέρας αποφάσισε να φυσήξει, ζωηρά κι αυτός, ακριβώς την ίδια στιγμή, κι έτσι το νεράκι –λίγες στάλες δηλαδή– δρόσισε τη φαλάκρα του κυρίου Πausανία, ίσως και τη μύτη του που την έχωνε παντού! Ορίστε το αποτέλεσμα: φωνές άγριες και διαμαρτυρία σ' έντονο ύφος από κάτω, μεγάλη σύγχυση ο μπαμπάς από πάνω και μια γερή κατσάδα για τη Φραγκίσκη.

Ντροπή σας, κύριε ταγματάρχη. Εσείς πήγατε μες στη φωτιά του πολέμου –καταπώς λέτε, τουλάχιστον– και σας έβλαψαν λίγες σταγόνες νερό; Α, είστε κακός, πολύ κακός με τ' αθώα πλάσματα. Τόσο πολύ, που μπορεί να είστε και δολοφόνος!

Θ' αφήσω τη Φραγκίσκη να υποπτεύεται τον κύριο Πausανία, γιατί κι εγώ δεν τον χωνεύω. Βέβαια σπάνια με πετυχαίνει και τον πετυχαίνω, γιατί εκείνος κινείται μονάχα στο ισόγειο του τριώροφου, ενώ εγώ κινούμαι σ' άλλους χώρους: στο μεσιανό όροφο όπου μένουμε εμείς, στο ταρατσάκι που είναι η σκεπή

του πλυσταριού, στη σιδερένια στριφογυριστή σκάλα που απ' την αυλή ανεβάζει ως τη μεγάλη ταράτσα, πάνω απ' τον τελευταίο όροφο. Εκεί πάνω είναι τα κεραμίδια, εκεί είναι το βασίλειο των γάτων. Στην αυλή κατεβαίνω μόνο αν έχει φαγητό. Καμιά φορά η γυναίκα του μου αφήνει ένα πιατάκι με κατιτίς έξω απ' την πόρτα της αποθήκης τους. Ξέρω γιατί: με καλοπιάνει για να κυνηγήσω τα ποντίκια στην αποθήκη. Τρέχω τότε κι αρπάζω το φαγάκι, προσέχοντας μη διασταυρωθώ με τα πόδια του κυρίου Πausανία, γιατί θα εισπράξω μια γερή κλοτσιά και μια βρисиά επιπλέον, απ' αυτές που δεν κάνει ν' ακούνε ούτε τα παιδάκια ούτε τα γατάκια. Του φταίει το ότι είμαι μαύρη, κατάμαυρη, αλλά και κάτασπρη να ήμουν, πάλι θα του έφταιγα. Ο άνθρωπος αυτός πρέπει να είναι κακός. Δεν αγαπάει τα ζώα, δεν αγαπάει τη γυναίκα του –την έχω δει να κλαίει κάπου κάπου–, δεν αγαπάει τα παιδιά του –τον έχω δει να τα δέρνει κάπου κάπου– κι έχω καταλήξει στο συμπέρασμα πως δεν αγαπάει κανέναν. Λίγο με νοιάζει. Εγώ έχω μπόλικη αγάπη από τη Φραγκίσκη κι από τους δικούς της, κυρίως απ' τις γυναίκες. Οι άντρες, πράγμα δυσεξήγητο, δε με συμπαθούν πάρα πολύ. Γι' αυτό κι εγώ έμαθα να ξεχωρίζω τον ερχομό τους απ' τη μυρουδιά κι από τα βήματά τους, και να κρύβομαι καλού κακού, κάτω από μια καρέκλα, κάτω απ' το ντιβάνι... Με τη μυρουδιά και μόνο του κυρίου Πausανία, εγώ εξαφανίζομαι. Αν μπορούσαμε να εξαφανίσουμε και τον ίδιο, θα ήμουν ευτυχής. Τι λέω! Η ευτυχέστερη γάτα της Αθήνας...

Μυστικά και μυστήρια στο λόφο του Στρέφου

Πατέρα, θα πάτε μια βόλτα τη Φραγκίσκη στο βουνό; Έχετε πολύ καιρό να πάτε!»
«Βεβαίως. Να την ντύσεις καλά, γιατί έχει ψύχρα».
«Μάλιστα, πατέρα, έχετε δίκιο».

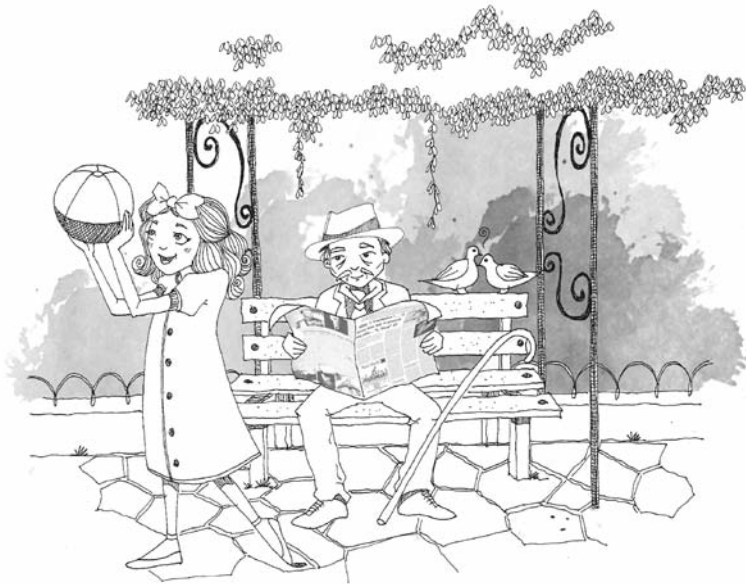
Μη σας μπερδεύει ο πληθυντικός. Ο πατέρας είναι ένας, είναι ο μπαμπάς της μαμάς, δηλαδή ο παππούς Αντώνης. Όμως η μαμά μιλάει σ' εκείνον και στη γιαγιά Κατίνα –τη μητέρα της, δηλαδή– σαν να είναι πολλοί! Κοντολογίς, οι μεγάλοι στο σπίτι μιλάνε στους μεγαλύτερους με το «σεις» και με το «σας», κι αυτό η Φραγκίσκη το βρίσκει εντελώς ακατανόητο και λιγάκι αστείο, μα έλα που την έχουν υποχρεώσει να μιλάει κι εκείνη έτσι! «Έτσι είναι το σωστό. Έτσι είναι οι καλοί τρόποι». Όμως έτσι είναι και πολύ τυπικό και στεγνό, πολύ στεγνό, θεόξερο μπορείς να πεις. Πού θα πάει, μια μέρα η Φραγκίσκη θα το αλλάξει αυτό. Μερικά πράγματα πρέπει οπωσδήποτε ν' αλλάξουνε, να διορθωθούνε. Προς το παρόν...

«Παππού, είμαι έτοιμη! Ελάτε, πάμε στο βουνό!»

Τώρα, με τη λέξη «βουνό» μη φανταστείτε κάτι σαν τον Όλυμπο ή έστω σαν την Πάρνηθα, όχι. Περί του λόφου Στρέφη πρόκειται, που δεσπόζει πάνω απ' τα Εξάρχεια. Ανηφορίζουν την οδό Θεμιστοκλέους, φτάνουν στην Καλλιδρομίου κι από κει και πάνω η ανηφόρα γίνεται δυσκολότερη, γιατί ο χωμάτινος δρόμος σε πάει ψηλά, όλο ψηλότερα. Περνάς το σπιτάκι του φύλακα που τον λένε μπαρμπα-Θωμά (μόνο που δεν είναι νέγρος όπως ο άλλος στο βιβλίο *Η καλύβα του μπαρμπα-Θωμά*, τι κρίμα, ίσως έτσι να γινόταν και ήρωας), περνάς τα κλουβιά με τα παγόνια (μα πού είναι τα παγόνια; Μυστήριο!) και φτάνεις ως την πρώτη μεγάλη πλατεία. Εκεί πάντα υπήρχε το κλουβί της μαϊμούς – μα πού είναι η μαϊμού; Άλλο μυστήριο! Ο παππούς κάθεται σ' ένα από τα ξύλινα παγκάκια κι ανοίγει την εφημερίδα του να διαβάσει, ή πιάνει κουβέντα με κάποιον άλλον παππού, ενώ παρακολουθεί και την εγγονή του που εξερευνά το γύρω τόπο.

Λίγο παραπάνω, στα δεξιά του δρόμου, ανοίγεται ένα πλάτωμα και στο βάθος του μια σπηλιά. Αυτή η σπηλιά κεντρίζει τη φαντασία της μικρής. Τι να κρύβει άραγε; Ποτέ ως τώρα δεν μπόρεσε να μάθει, γιατί ποτέ δεν έφτασε ως το σκοτεινό της βάθος. Πάντα στο έμπα τη σταματάει μια έντονη μυρουδιά υγρασίας και μια αυστηρή απαγόρευση απ' τον παππού: «Μη, μη, όχι μέσα εκεί, έλα εδώ γρήγορα!»

Λοιπόν, κάποιο μυστικό κρύβει η σπηλιά του Στρέφη. Ίσως κάποιο θησαυρό, ένα μαγικό λυχνάρι ή κά-

τι παρόμοιο. Η Φραγκίσκη το σημειώνει στα μυστικά και μυστήρια του «βουνού», και τρέχει κατά τη λίμνη, στην αντίθετη πλευρά της πλατείας, να δει αν έχει νερό. Α, έχει κάμποσο, ίσως απ' τις βροχές. Τι όμορφη που είναι, με τα δέντρα ολόγυρα και το «νησάκι» καταμεσής! Ανασηκώνει τη φούστα της και είν' έτοιμη να πατήσει στα νερά και να φτάσει το νησάκι, μα η αυστηρή φωνή του παππού τη σταματάει και πάλι. Άι στο καλό, ούτε ναυαγός σ' ερημονήσι δεν μπορείς να γίνεις για λίγη ώρα – ένας τοσοδούλης ναυαγός σ' ένα τοσοδούλι ερημονήσι, απάνω σ' έναν τεράστιο λόφο.

Δεν πειράζει. Το «βουνό» έχει πολλές χάρες. Έχει το δάσος των πεύκων, έχει τους ευκάλυπτους και τα κυπαρίσσια, έχει ελιές κι αγριοπιπεριές κι άλλα δέ-

ντρα, έχει πικροδάφνες και θάμνους λογής λογής, έχει παρτέρια με λουλούδια, έχει πεζούλια χτισμένα με ωραία κοκκινωπή πέτρα, έχει μονοπάτια και δρομάκια, σκαλοπάτια πέτρινα... μα το καλύτερο απ' όλα, είναι που διαθέτει πολλές, πάρα πολλές μυστικές γωνιές και σε περιμένουν να τις ανακαλύψεις μία μία όσο να φτάσεις στην κορφή, και τότε πια έχεις ανακαλύψει ένα μικρό πέτρινο πλανήτη, όλο μαγεία και μυστήριο, έναν παράξενο πλανήτη που σφηνώθηκε μες στο σύμπαν της μεγάλης πόλης!

Η Φραγκίσκη πολύ θα 'θελε να χανόταν μια μέρα στο λόφο-πλανήτη, εξερευνώντας ανενόχλητα κάθε γωνιά του. Αλλά εδώ δεν της επιτρέπεται να χαθεί γωνία Ερεσσού και Θεμιστοκλέους, θα την αφήσουν να ζήσει μια περιπέτεια στο βουνό;

Κάτω απ' την κορφή, ένα άλλο μεγάλο πλάτωμα, όπου συνήθως μια παρέα αγόρια κλοτσάει μια ταλαίπωρη πάνινη μπάλα... Και ψηλά, στην κορφή ακριβώς, μια πέτρινη στήλη. Από κει πάνω μπορείς ν' αντικρίσεις τα σπίτια που ζώνουν το λόφο, ολόκληρη τη γειτονιά, κι ακόμα παραπέρα: βλέπεις την Αθήνα που απλώνεται ολόγυρα, βλέπεις το Λυκαβηττό απέναντι που καμαρώνει γιατί είναι ψηλότερος, βλέπεις το μεγάλο πάρκο, πέρα, που το λένε και «Πεδίον του Άρεως»... Λίγο θες για να νιώσεις σαν αεροπλάνο ή έστω σαν πουλί, έτοιμο ν' απλώσει τις φτερούγες του και να πετάξει!

«Φραγκίσκη, κατέβα με προσοχή, φεύγουμε!»

Η μικρή μαζεύει τα φτερά της. Αφήνει μυστικά και

μυστήρια πίσω της και με τον παππού ακολουθούν την ίδια διαδρομή, ανάποδα τώρα: απ' τα ψηλά στα χαμηλά, κι απ' την κορφή του λόφου στους δρόμους των Εξαρχείων.

«Παππού, γιατί τον λένε λόφο του Στρέφη;»

«Γιατί τον χάρισε η οικογένεια Στρέφη στο δήμο της Αθήνας, να είναι πάρκο για όλο τον κόσμο».

«Αλήθεια, παππού; Αυτό το βουνό το είχε ολόκληρο μια οικογένεια;»

«Βεβαίως αλήθεια! Τους είχα γνωρίσει κάποτε. Έχουν και μια κόρη... Λένα την είπανε, μου φαίνεται».

Αυτό πια κι αν είναι πρωτάκουστο! Μια οικογένεια μόνο να έχει έναν ολόκληρο λόφο δικό της; Ωωω, αν η Φραγκίσκη ήταν η κόρη μιας τέτοιας οικογένειας, προτού χαρίσει το λόφο θα έφτιαχνε ένα ξύλινο σπιτάκι για τον εαυτό της, ακριβώς κάτω απ' την κορφή, μέσα στα πεύκα! Αν ποτέ γνωρίσει αυτή τη Λένα Στρέφη, θα της το πει.

Στο σπίτι, η μαμά περιμένει για να σερβίρει το φαγητό. «Πώς πήγε ο περίπατος, πατέρα; Ο λόφος σε τι κατάσταση είναι; Υπάρχουν όλα εντάξει, δέντρα, λουλούδια, ζώα;»

«Τ' άλλα... ναι. Τη μαϊμού την πήρανε. Μα τα παγόνια...» Ο παππούς σκύβει στ' αυτί της μαμάς. «Κάποιοι τα έσφαξαν και τα έφαγαν στη μεγάλη πείνα της Κατοχής».

Όσο προσεχτικά και να ψιθύρισε ο παππούς, η Φραγκίσκη τ' άκουσε – κι ανατρίχιασε. Έφαγαν τα παγόνια; Αχ, πώς μπόρεσαν;

«Κρίμα, πατέρα... Αλλά εδώ εξαφανίστηκαν, καθώς ξέρουμε, πολλοί σκύλοι και γάτες – προπάντων γάτες... έτσι δεν είναι;»

Γάτες; Αλαφιασμένη η Φραγκίσκη τρέχει, ξετρυπώνει τη Σύλβα και τη σφίγγει ζεστά στην αγκαλιά της.

«Σύλβα μου, να μην πας ποτέ, μα ποτέ, στο λόφο του Στρέφη, τ' ακούς;»

Εγώ, στο λόφο; Ούτε που το διανοήθηκα ποτέ μου! Βλέπω τα δέντρα του από μακριά, όταν ανεβαίνω στα κεραμίδια, και λένω τι καλά που είμαι εδώ πέρα, στην οδό Ερεσσού. Το σπίτι είναι αρκετά μεγάλο κι έχει πολλή δωματία – τρία στην πρόσοψη, δύο εσωτερικά που βλέπουν στο λιακωτό, το διάδρομο με τα μεγάλα παράθυρα προς την αυλή. Εκεί ακριβώς, στα πεζούλια των παραθύρων, μ' αρέσει να κάθομαι στις χειμωνιάτικες λιακάδες. Άλλο αγαπημένο μου μέρος είναι η κουζίνα, στο τέλος του διαδρόμου. Έχει μαύρα και άσπρα πλακάκια, πολύ δροσερά το καλοκαίρι, έχει ξύλινα ντουλάπια, μια τεράστια πιατοθήκη, και στο βάθος το μέρος όπου ψήνονται τα φαγητά στη φλόγα του γκαζιού. Το καλύτερό μου είναι όταν η γιαγιά σηκωθεί πρωί πρωί, κι αφού πληθεί και στρώσει τον κότσο της, πιάσει να ετοιμάζει το φαγητό. Η κουζίνα πλημμυρίζει μυρουδιές κι αμέσως καταλαβαίνω τι θα φάμε σήμερα. Για φακές, φασολάδα κι άλλα όσπρια που τρώμε Τετάρτες και Παρασκευές, δεν μπορώ να πω ότι τρελαίνομαι, εκτός κι αν συνοδεύο-

νται από ρέγγα καπνιστή ή σαρδέλες. Την Πέμπτη μυρίζουν όμορφα τα κεφτεδάκια ή κάποιο κοκκινιστό. Κρέας έχουμε και την Κυριακή, αυτό οπωσδήποτε, αλλά δεν ψήνεται στο σπίτι, το στέλνουνε να ψηθεί στο φούρνο, πότε με πατάτες, πότε με κριθαράκι. Μόλις όμως το φέρουν, ολόκληρο το σπίτι ευωδιάζει απ' το ψιτό της Κυριακής! Μα το καλύτερό μου είναι όταν έχουμε ψάρι, συνήθως τα Σάββατα. Ο πατέρας πάει στην κεντρική αγορά και το φέρνει ολόφρεσκο, τι να λέμε τώρα, ξεσκύνω το σπίτι με τις φωνές μου όσο να καθαριστεί και να μαγειρευτεί. Πάντα έχω φαγάκι στο δικό μου πιάτο, στο διάδρομο έξω απ' την κουζίνα ή στο τσίγκινο πλατύσκαλο της εξωτερικής σκάλας, ανάλογα. Και δεν είμαι δύσκολη καθόλου, τρώω ό,τι μου δίνουν. Άλλη είναι φοβερά δύσκολη: η Φραγκίσκη (μεταξύ μας, τη λένε μίζερη), που απορώ πώς την αντέχουν. Ας την άφηναν τρεις μέρες νηστική, να δεις που θα έτρωγε ως και τα ρεβίθια, που τώρα πάει και τα πετάει κρυφά – τη βλέπω εγώ η γάτα, μα τι να πω, γάτα είμαι, δεν είμαι σκυλί που όλα τα μαρτυράει με το κούνημα της ουράς του!

AΘΗΝΑ, 1945. Η λαίλαπα του πολέμου έχει περάσει, αφήνοντας πίσω της έντονα σημάδια. Κι ενώ ο κόσμος προσπαθεί να ξαναστήσει τη ζωή του, ένα κοριτσάκι σε μια αθηναϊκή γειτονιά προσπαθεί να λύσει το μυστήριο της εξαφάνισης... τριών μικρών γατιών!

Πνεύμα ευαίσθητο και παρατηρητικό, ανακαλύπτει λίγο λίγο τη μεγάλη πόλη και τα προάστια, τα κτίσματα, τους ανθρώπους, μαθαίνει τις σχέσεις τους, μαθαίνει και ιστορίες για πολλά που δεν ήξερε, αναρωτιέται...

**Μια περιπέτεια για μικρά και μεγάλα παιδιά,
ένα βιβλίο διαδραστικό που θα το γράψει το παιδί
μαζί με τη συγγραφέα, βάζοντας τη δική του σφραγίδα!**

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΙΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ΑΠΟ 10 ΕΤΩΝ

ISBN 978-960-496-519-9

9 789604 965199

ΚΩΔ. ΜΗΧ. ΣΗΜ.: 09469

ΔΙΑΒΑΖΩ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΓΙΑΤΙ ΚΑΘΕ ΒΙΒΛΙΟ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ